

Strijd om steigers

Het ontwerpen van producten voor de bouw is ook juridisch gezien een vak apart. Het uiterlijk van veel van dergelijke producten wordt voor een groot deel bepaald door de beoogde functie of het beoogde technische effect. Technische elementen zijn door iedereen vrij toepasbaar, tenzij deze geöctrooieerd zijn, maar oplettendheid blijft geboden.

Mr. M.C.H.I. van der Dussen*

Jaren geleden woedde er een strijd over steigersystemen in Nederland en Duitsland tussen de bedrijven Layher en Assco. Layher brengt de zogenaamde Allroundsteiger op de markt. Deze steiger bestaat uit een aantal losse onderdelen die op een bepaalde wijze, via een op de steigerbuizen aangebracht koppelingssysteem, aan elkaar worden bevestigd. Voor het koppelingssysteem is aan Layher in Duitsland en Nederland octrooi verleend. In 1995 verliet dat octrooi. Assco bracht vervolgens een steigersysteem op de markt onder de naam Assco Rondosteiger.

Volgens Layher is de Assco Rondosteiger wat de essentialia (o.a. koppelingssysteem + maatvoering) betreft een volkomen identieke kopie van de Allroundsteiger. Layher stelt zich op het standpunt dat Assco weliswaar de voorheen geöctrooieerde materie mag toepassen (het octrooi is immers verlopen) maar dat, dit niet betekent dat Assco gerechtigd is de Allroundsteiger op alle belangrijke onderdelen na te bootsen. Door het op de markt brengen van een kopie van de Allroundsteiger zou Assco onrechtmatig handelen jegens Layher.

Oordeel rechter

Layher verzoekt de rechter Assco de verhandeling van de Assco Rondosteiger te verbieden. De rechter overweegt dat bij de beantwoording van de vraag of de Assco Rondosteiger verboden kan worden uitgangspunt is, dat de Allroundsteiger van Layher, en de onderdelen daarvan, niet meer door enig intellectueel eigendomsrecht zijn beschermd. Dit betekent, volgens vaste jurisprudentie, dat nabootsing in principe niet onrechtmatig is. Echter, de Assco Rondosteiger is wel onrechtmatig als Assco zonder aan de deugdelijkheid en bruikbaarheid afbreuk te doen evengoed een andere weg had kunnen inslaan en door dit niet te doen verwarring veroorzaakt. Assco zou ondermeer vrijuit gaan als het voorheen geöctrooieerde constructieve principe dat zij toepast de vormgeving van haar steiger dwingend bepaalt. Dit is volgens de rechter echter niet het geval. Assco wijst de rechter er vervolgens op dat zij de naam Assco in diverse steigeronderdelen heeft gestanst en dat op sommige onderdelen stickers met de naam van Assco zijn geplakt. Verwarring zou zich, aldus Assco, daardoor niet (kunnen) voordoen. De rechter

wees dat argument af. Steigers komen immers na verloop van tijd onder de verf, specie en bouwvuil te zitten, waardoor zowel de merkaanduiding als de stickers nauwelijks meer leesbaar zullen zijn. Kortom, de rechter achtte de Assco Rondosteiger niet toelaatbaar. Assco heeft namelijk in haar steiger niet alleen de voorheen geöctrooieerde materie en andere elementen uit de Allroundsteiger die technisch noodzakelijk zijn overgenomen, maar óók elementen die niet de deugdelijkheid en bruikbaarheid betreffen (o.a. de maatvoering van de leggers). Overigens overwoog de rechter nog terecht dat de behoefte in de markt aan standaardisatie een rechtvaardiging kan zijn voor het nabootsen, van een dergelijke behoefte was hier (in ieder geval eind jaren negentig van de vorige eeuw) geen sprake van.

Conclusie

Om zo goed mogelijk beschermd te zijn tegen nabootsing, doen ontwerpers van nieuwe producten er verstandig aan producten een uiterlijk mee te geven dat niet alléén door de beoogde functie of het beoogde technische effect wordt gedictieerd. Navolgers moeten goed onderzoeken wat ze uit producten van anderen wél en niet kunnen overnemen. Maar eigenlijk geldt voor iedereen: een eigen gezicht voorkomt problemen.

Mw. mr. M.C.H.I. van der Dussen (foto) is advocaat en partner bij CMS Derks Star Busmann te Utrecht, sectie Intellectuele Eigendom en Informatietechnologie

(e-mail: marcoline.vanderdussen@cms-dsb.com).